

10 & 11
september
2022

Open Monumentendag Nijmegen

DUURZAAMHEID

NIETS IS ZO DUURZAAM ALS EEN MONUMENT

Geen gebouw is zo duurzaam als een monument en monumenten zijn ook heel goed te verduurzamen.

Hergebruik is één van de pijlers van circulair bouwen. Uitgangspunt is om verantwoord met materialen om te gaan. Monumenten zijn daar een goed voorbeeld van. Steeds maar weer werden ze aangepast aan de eisen van de tijd. En ook de functie van de gebouwen veranderde in de loop der eeuwen. Onze stad heeft hier prachtige voorbeelden van. De Nyma en Vasim: van fabriekscomplexen naar creatieve makersplaatsen. De Snijderskazerne: hier wordt niet meer gemarceerd maar gewoon. En de Mariënburghkapel is in de 15^e eeuw gebouwd als kloosterkapel en is in gebruik geweest als opslagplaats voor turf, concertgebouw, militair hospitaal, garen- en katoenspinnerij, gemeentemuseum en -archief. Nu is daar het Huis van de Nijmeegse geschiedenis.

Historische gebouwen staan bekend als energie-slurpers omdat ze vaak niet geïsoleerd zijn en nog wel eens kierende ramen en deuren hebben. Maar dat wil niet zeggen dat monumenten geen energie kunnen besparen. Isolatie van monumenten is in veel gevallen goed mogelijk. Er is aandacht en maatwerk nodig voor de manier waarop geïsoleerd wordt zodat monumentale waarden behouden blijven. Denk bijvoorbeeld aan historische kozijnen, kapconstructies en stucplafonds. Voormalig klooster Mariënbosch (nu studenten-huisvesting) is zelfs geheel CO₂-neutraal. En ook De Vereniging is verduurzaamd, onder andere door het toepassen van een energiezuinige klimaatinstallatie.

Al deze monumenten hebben een prachtige, toekomst-bestendige functie en dragen ook nog eens bij aan het behalen van onze klimaatdoelstellingen!

Gaat u op 10 en 11 september mee op ontdekkingsstocht langs al deze duurzame monumenten?

Tobias van Elferen
Wethouder cultureel erfgoed

INHOUD

MONUMENTEN

Centrum | pag 2 t/m 8
West | pag 9 t/m 11
Midden/Zuid | pag 12 t/m 14
Oost | pag 15 t/m 20
Noord | pag 21

PLATTEGRONDEN

Nijmegen | pag 23
Centrum | pag 25

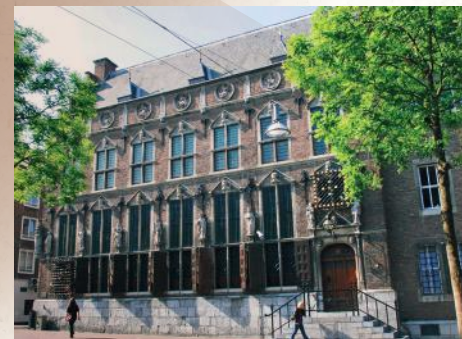
ACTIVITEITEN

Overzicht | pag 22
Kinderactiviteiten | pag 24

INFORMATIE EN COLOFON

Achterzijde

CENTRUM

1 STADHUIS

- 📍 Korte Nieuwstraat 6
- 🕒 za 11-17 uur | zo 11-17 uur
- 👤 Alleen toegankelijk met rondleidingen (max 20 pers). Benodigde kaarten zijn verkrijgbaar bij receptie vanaf 10.30u. Op = op! Rondleidingen om 11u, 12u, 13u, 15u en 16u. Speciaal voor kinderen is er op za en zo om 14u een kinderrondleiding.
- 📍 Informatiepunt Open Monumentendag

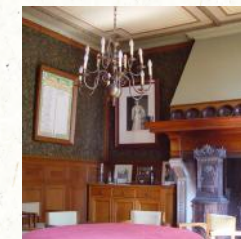

In de Trêveszaal van het stadhuis werd het belangrijkste verdrag van de Vrede van Nijmegen (1678-1679) ondertekend. In de Burgerzaal zijn de prachtige wandtapijten te bewonderen die destijds speciaal voor de vredesonderhandelingen werden aangeschaft. 1554-1555 *vroegrenaissance*, Herman van Herengrave.

2 CELLENBROEDERENHUIS

- 📍 St. Anthoniusplaats 9
- 🕒 Za 10.30-16 uur
- 👤 Doorlopend rondleidingen

Laat middeleeuws gebouw met trapgevel. In 1632 gekocht door de broederschap de Cellenbroeders. Zij zorgden voor geesteszieken.

In 1892 kwamen in het pand twee isoleercellen voor crisisopvang. Een cel met brits en de eerste stoffen dwangbuis van Nederland is nog intact. Architect Charles Estourgie, regent van de Cellenbroeders, ontwierp in de jaren '20 het interieur en de art-deco namenlijsten van de regentenkamer. De Cellenbroeders vergaderen er nog steeds. www.cellenbroeders.nl

3 ST. NICOLAASKAPEL

- 📍 Voerweg 1
- 🕒 za 12-16 uur | zo 12-16 uur
- 👤 De Middeleeuwen komen tot

leven op het Gebr. van Lymborch-festival in het Valkhofpark met o.a. een ambachtenmarkt en (kinder)activiteiten.

Deze kapel is één van de vroegste bouwwerken in Nederland en uniek door haar zestienhoekige vorm. Het

interieur is al even indrukwekkend met rondbogen, zuilen en prachtige muurschilderingen. *Nicolaaskapel ca. 1030, romaans. Ca. 1900 restauratie J.J. Weve. 1953-1958. restauratie J.G. Deur.*

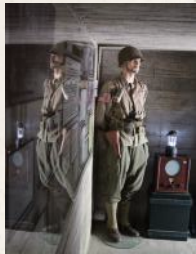

CENTRUM

4 VALKHOFBUNKER

- 🏠 Lange Baan 2
- 🕒 za 10-17 uur | zo 10-17 uur

De Valkhofbunker is door de Duitse bezetter in 1943 gebouwd ter verdediging van de Waalbrug tegen de geallieerden. Het is een zogeheten mitrailleurbunker met plaats voor twee mitrailleurs.

Tijdens Market Garden is op en rond het Valkhof zwaar gevochten.

5 'T HOOGSTRAATJE

- 🏠 Hoogstraat 3
- 🕒 za 12-17 uur | zo 12-17 uur
- 🕒 Wie heeft er vroeger in dit stadskasteel gewoond? En hoe zag het kasteel er toen uit? Kom het ontdekken. Voor de jonge kinderen zijn er leuke kleurplaten.

Achter de 19^e eeuwse gevel gaat een middeleeuws stadskasteel schuil. In de 14^e eeuw was dit het huis van Johan Moliart, edelman en adviseur van de Hertog van Gelre. In het huidige pannenkoekenrestaurant zijn nog de resten te zien van een middeleeuwse zaal.

6 HUIS VAN DE NIJMEEGSE GESCHIEDENIS

- 🏠 Mariënburg 26
- 🕒 za en zo 11-17 uur
- 🕒 Doorlopend rondleidingen. Recreatie historische kloostertuin op het Mariënburgplein.

Tijdens de internationale onderhandelingen voor de Vrede van Nijmegen, in de jaren 1676 tot 1679, was er dringend behoefte aan vermaak voor de diplomaten. Daartoe werd deze laatgotische kapel omgebouwd tot Franse Comédie, één van de vele bestemmingen die het gebouw gekend heeft. Nu is hier het Huis van de Nijmeegse geschiedenis gevestigd. 1431, gotiek.

7 REGIONAAL ARCHIEF NIJMEGEN (RAN)

- 🏠 Mariënburg 27
- 🕒 za 11-16.30 uur
- 🕒 Activiteiten binnen:
 - Mini expo's | Nijmeegse kermis én bijzondere maar niet toegankelijke monumenten met uitleg: 11.30 en 14.30u
 - Restauratieatelier | uitleg over conservering en restauratie van archief Estourgie.
 - Kinderactiviteit: papierscheppen.
 - Lezing door René van Hoften | 750 jaar Nijmeegse kermis, muziek door trio ICV. Om 13u, duur ca. 1 uur. Geen inschrijving, plek voor max. 75 mensen.

VERVOLG REGIONAAL ARCHIEF NIJMEGEN (RAN)

- 🕒 Activiteiten buiten:
 - Ontdekkingstocht naar het 17e eeuwse Nijmegen van Feltman | Wandeling (max 25 pers.) om 11u (ca 75 min), start bij het RAN. Korte introductie met archiefbronnen, wandeling door Martijn Vermeulen aan de hand van Feltman's 'vogelvluchtplan van Nijmegen'. Benodigde kaarten reserveren via info@stads-wandelingnijmegen.nl.

Het Regionaal Archief Nijmegen vormt het geheugen van Nijmegen en omgeving. In deze schatkamer vind je naast papieren documenten ook foto's, kranten, films en boeken die meer vertellen over de geschiedenis van Nijmegen. Het Regionaal Archief Nijmegen wil zoveel mogelijk mensen gebruik laten maken van deze bronnen.

8 PETRUS CANISIUSKERK

- 🏠 Molenstraat 37
- 🕒 za 9.30-16 uur | zo 13-16 uur

Vanuit de rijk versierde galerij openen drie deuren naar een groot middenschip, beiden naorlogs. Het dwarsschip en het priesterkoor zijn de overgebleven delen van de 19^e-eeuwse kerk die hier vóór het bombardement van febr 1944 stond. 1894-1896 N. Molenaar / 1958-1960 A. Siebers & W. van Dael. Neogotisch en Delftse school.

9 HET LANDHOOFD

- 🏠 Spoorbrugkade 3a
- 🕒 za 11-16 uur | zo 11-16 uur
- 🕒 Alleen toegankelijk met rondleidingen. Benodigde kaarten voor rondleidingen (1 uur) zijn te reserveren via link op www.landhoofd024.nl. Het gebouw heeft steile trappen en nauwe gangen en is daarom geen aanrader voor mensen die slecht ter been zijn, of ernstig last hebben van claustrofobie of hoogtevrees.

Het zuidelijke landhoofd van de Nijmeegse spoorbrug werd opgeleverd in 1879 en is ontworpen door Pierre Cuypers. Het heeft een bijzondere en roemruchte geschiedenis doorgemaakt en speelde o.a. een dramatische rol in WOII, tijdens operatie Market Garden.

Het is om meerdere redenen een uniek bouwwerk met een uitzonderlijk verleden.

CENTRUM

10 ST. JACOBSKAPEL

- 🏛️ Glashuis 4
- 🕒 za 11-17 uur | zo 13-17 uur
- 🗣️ Vertelkring Het Vijfde Seizoen vertelt passende verhalen om 13, 14 en 15u.

De laatmiddeleeuwse kapel hoorde bij het St. Jacobsgasthuis, dat bedoeld was voor de zorg en opvang van pelgrims. In de 17de eeuw was er een aantal jaren een glasblazerij in de kapel gevestigd, vandaar de straatnaam Glashuis. *1438 Stichting St. Jacobsgasthuis. 1965 restauratie J.G. Deur.*

11 STEVENSTOREN

- 🏛️ St. Stevenskerkhof 63
- 🕒 za 11-17 uur | zo 11-17 uur

De Sint Stevenstoren, gebouwd tussen 1250 en 1300 kent een bewogen geschiedenis. Bij het beleg van de stad door Maurits in 1591 werd de toren stuk geschoten. In 1604-1605 werd een nieuwe bekroning in renaissancestijl gebouwd. Deze bekroning hield stand tot 1944 en ging verloren tijdens het bombardement. De huidige bekroning is een kopie van de oude, verloren gegane. In 2015 is de toren gerestaureerd.

12 STEVENSKERK

- 🏛️ St. Stevenskerkhof 62
- 🕒 za 10.30-17 uur
- 🗣️ Verdiepend programma (ca 1,5u) over verduurzaming van monumenten. Tweegesprek tussen Tom Haartsen (adv. Bouwfysica) en Henk Postema, waarbij Postema de verduurzamingsplannen van de Stevenskerk en de onderzoeken die daartoe zijn en worden uitgevoerd toelicht. Om 14u in grafkelder.

Dit Nijmeegse icoon bestaat 750 jaar en ondergaat een renovatie. In de grafkelder bevindt zich het prachtige grafmonument van Catharina van Bourbon, echtgenote van hertog Adolf van Gelre en moeder van de latere hertog Karel van Gelre. Na haar dood liet zij een groot deel van haar fortuin aan de kerk na. *Ca. 1250-1568, laatromaans, gotisch en laatgotisch. 1948-1969 restauratie.*

13 VM. LATIJNSE SCHOOL

- 🏛️ St. Stevenskerkhof 2
- 🕒 za 12-16 uur
- 🗣️ Doorlopend rondleidingen

Herman van Herengrave was de bouwmeester van deze laatmiddeleeuwse jongensschool die bij de Stevenskerk hoorde. De voorgevel is rijk versierd met het stadswapen en 12 apostelbeelden. *1544 - 1545, Herman van Herengrave. Laatgotisch/renaissance.*

14 CHIRURGIJNSKAMER

- 🏛️ St. Stevenskerkhof 58
- 🕒 zo 11-17 uur
- 🗣️ Alleen toegankelijk met rondleiding (max. 15 pers.). Elk half uur rondleidingen van Het Gilde Nijmegen. Benodigde kaarten ter plaatse afhalen elk half uur voor aanvang van rondleiding. Op=op!

De kamer boven de Kerkboog werd ook wel Snijkamer genoemd: het Chirurgijngilde oefende hier op lijken van 'vreemdelingen' die in het gasthuis overleden waren. *1606, Thomas Singendonck.*

15 SYNAGOGE

- 📍 Nonnenstraat 19-21
- 🕒 zo 11-17 uur
- 📍 Doorlopend rondleidingen

De synagoge uit 1756 is het eerste officiële gebedshuis voor de Joodse Nijmegenaren. Achter de raampjes in de kelderverdieping bevindt zich de mikwe, het rituele bad. Sinds een aantal jaren is het gebouw weer in gebruik als synagoge. *1756 en 1872, school P. van der Kemp.*

16 BROUWERSHUIS

- 📍 Steenstraat 2
- 🕒 zo 11-17 uur
- 📍 Alleen toegankelijk met rondleiding (max. 12 pers.). Benodigde kaarten ter plaatse afhalen. Op=op!

Het Brouwershuis heeft een trapgevel, kruiskozijnen en muurankers. Bijzonder zijn de huismerken links en rechts boven de voordeur, die brouwer Hendrik Alberts in 1621 heeft laten zetten. Ze deden dienst als burgerlijk wapen, hiermee kon de brouwer zijn status etaleren. De kelder heeft nog resten uit mogelijk de 14^e eeuw. *Ca. 1550-1600/1621, Hollandse renaissance.*

17 BESIENDERS-HUIS

- 📍 Steenstraat 26
- 🕒 za 12-17 uur | zo 12-17 uur

Het Besiendershuis uit 1525 was oorspronkelijk het voorname woonhuis 'Op d'n Kolven'. De huidige naam is gebaseerd op de foutieve veronderstelling dat dit huis eens bewoond werd door een 'besieder', iemand die tolgelden vroeg van schepen die langs kwamen. Opmerkelijk is de 'hangkamer', het vertrek hangt aan het plafond en is met een open trap verbonden aan de benedenruimte.

WEST

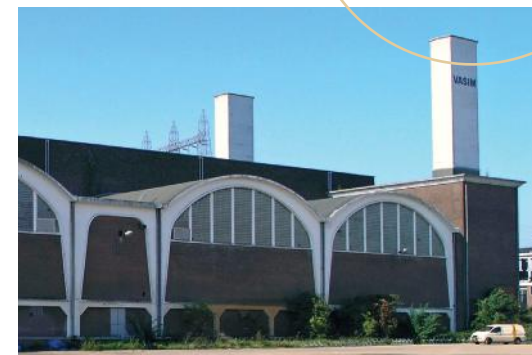
18 NYMA

- 📍 Winselingseweg 40
- 🕒 zo 11-13.30 uur
- 📍 Alleen toegankelijk met rondleiding (max. 20 pers.) Rondleidingen van ca. 30 min. om 11u, 11.30u, 12.30u en 13u. Benodigde kaarten ter plekke verkrijgbaar.

In 1928 wordt de N.V. Kunstzijdespinnerij de Nyma opgericht. De fabriek is aanvankelijk gespecialiseerd in het vervaardigen van kunstzijde uit cellulose. Als de markt voor rayongaren in de jaren 60 volledig instort moet het bedrijf in 1969 zijn deuren sluiten. In 1970 maakt men een doorstart. Nadat een bedrijfsbrand in 2009 het machinepark verwoest wordt de fabriek stilgelegd en de productie verplaatst naar elders. Nu wordt het terrein van de NYMA fabrieken en de Vasim ontwikkeld tot nieuwe hotspot voor Nijmegen voor cultuur, sport, horeca en evenementen en bedrijvigheid.

Met herbestemming van deze panden wordt het industriële karakter behouden een duurzaam verbouwd: de panden krijgen een nieuwe toekomst.

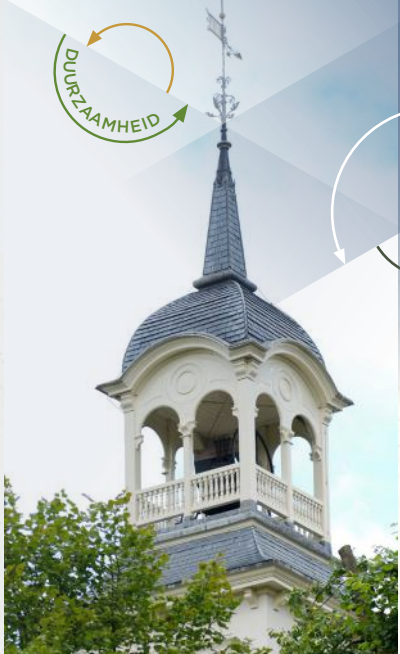
19 DE VASIM

- 📍 Winselingseweg 41
- 🕒 zo 11-16 uur
- 📍 Doorlopend rondleidingen (ca. 45 min), de laatste vertrekt om 15.15u. Benodigde kaarten ter plekke verkrijgbaar.

De Vasim is een architectonisch uniek gebouw in Nederland dankzij de grote hallen met schaaldaken en de twee prominente luchtinlaten voor de oorspronkelijke kunstzijdespinnerij. De Vasim is in 1948 gebouwd als onderdeel van kunstzijdespinnerij Nyma. In 1969 sloot Nyma en in 1970 werd er begonnen met de productie van carboxymethylcellulose. Tussen 1985 en 2000 was het gebouw in gebruik als vliegfabriek onder de naam VliegAsInterMaatschappij, waar de naam VASIM van is afgeleid. Met de renovatie worden veel oorspronkelijke kwaliteiten van De Vasim in ere hersteld. Het gebouw krijgt een opener karakter en met het bijzondere interieur wordt het een inspirerende plek voor bezoekers en ondernemers.

WEST

20 VAN 'T LINDENHOUT-MUSEUM

🏛️ Scherpenkampweg 58

🕒 zo 12-17 uur

👤 Rondleiding over de plannen voor duurzame oplossingen in het monument. Speciaal voor de kinderen zijn er verschillende spelletjes en een speurtocht

Van 't Lindenhout nam zijn eerste wezen op in de oude binnenstad van Nijmegen, maar al spoedig was dit huis te klein. Hij week uit naar de rand van Nijmegen, waar hij bij Neerbosch het grootste wezendorp van Nederland stichtte. In anderhalve eeuw kwamen 15.000 kinderen naar 'Neerbosch'. De kapel (nu museum) werd in 1882 gebouwd, naar ontwerp van architect Bert Brouwer, die ook een grote rol speelde bij de stadsuitleg van Nijmegen.

21 WEEZENKERKHOF NEERBOSCH

🏛️ Scherpenkampweg 75

🕒 zo 10-16 uur

👤 Doorlopend rondleidingen van St. Memento Mori

Rond 1892 woonden in de Weesinrichting Neerbosch bijna 1000 kinderen. Aanvankelijk maakte men voor het begraven van de wezen gebruik van de begraafplaats bij het Witte Kerkje Neerbosch (nr 23). In 1877 werd een stukje grond gekocht voor de aanleg

van een 'eigen' kerkhof. Wezen, medewerkers en bestuursleden vonden op dit kerkhof hun laatste rustplaats. Er zijn nu nog 41 graven zichtbaar, waaronder die van de stichter Johannes van 't Lindenhout en zijn vrouw.

22 BEGRAAFPLAATS WITTE KERKJE NEERBOSCH

🏛️ Dorpsstraat 112

🕒 za 11-17 uur

👤 Doorlopend rondleidingen met extra aandacht voor duurzaamheid

Het kerkhof bij het witte kerkje sloot in 1890 zijn poorten, omdat daar sinds de opening van de Algemene Begraafplaats aan de Graafseweg in 1881 geen overledenen meer ter aarde waren besteld. Op de kleine begraafplaats zijn nog 30 grafstenen aanwezig.

23 ST. ANTONIUS ABT KERK

🏛️ Dennenstraat 121

🕒 za 11-15 uur

P.J.H. Cuypers, de grondlegger van de neogotische kerkenbouw, ontwierp voor Hees deze driebeukige hallenkerk met een ingebouwde toren. Oorspronkelijk bood het interieur een bonte aanblik door schoon metselwerk met verschillende kleuren baksteen en schilderijen. Dit

is rond 1960, in de tijd van de ontkerkelijkking, verdwenen onder een sobere bepleistering. Beroemd is het houten kruisbeeld uit het begin van de 16^e eeuw, gemaakt door een beeldsnijder uit Kalkar en in 1804 uit Kalkar overgebracht naar de kerk. Ook bijzonder zijn de achttien glas-in-loodramen van het Roermondse atelier Frans Nicolas.

24 WONING EN BUURT JERUSALEM

🏛️ Ligusterstraat 19

🕒 za 11-17 uur

👤 Elk uur rondleidingen door bewoners in een oude en vernieuwde woning in Jerusalem. Toelichting over aardgasvrij wonen door Talis in een vernieuwde woning.

Jerusalem, de buurt die bleef. De buurt Jerusalem is tussen 1951 en 1956 gebouwd en een symbool van de wederopbouwarchitectuur. Talis realiseert hier 220 nieuwe, energiezuinige, aardgasvrije woningen. De huidige woningen worden gesloopt en in zes weken op de bestaande fundering nieuw gebouwd. De architectuur van de nieuwbouw doet recht aan de karakteristieke uitstraling van Jerusalem, maar past ook bij deze tijd. Bezoek de buurt en een oude en een nieuwe woning.

25 DE WITTE MOLEN

🏛️ Looimolenweg 17

🕒 za 10-16 uur

👤 Van graan tot brood, molenaars geven uitleg hoe de molen werkt. Weet je hoe je de lekkerste pizza bakt? Helemaal zelf, met zelf gemalen meel, lekker versieren en dan hup in de houtoven! Dat wordt smullen!

Deze molen uit 1760, ook wel Looimolen genoemd, is de oudste van de twee nog bestaande windmolens in Nijmegen en nog steeds in gebruik. Het is een grote ronde stenen stellingmolen, gedekt met dakleer en met een vlucht van 25,60 m. De molen wordt bediend door een professionele molenaar.

26 CONCERTGEBOUW DE VEREENIGING

- ▤ Keizer Karelplein 2D
- 🕒 zo 11-16 uur
- 👤 Alleen toegankelijk met rondleiding (max 20 pers.). Rondleidingen van ca 1 uur om 11u, 12u, 14u en 15u. Benodigde kaarten zijn vanaf medio augustus verkrijgbaar via www.sedv.nl.

Dit rijksmonument uit 1915 is het hoogtepunt uit het werk van de bekende Nijmeegse architect Oscar Leeuw. Een zogenaamd 'gesamtkunstwerk' van architectuur, sculptuur, smeedkunst, schilderkunst en glazenierskunst. De stijlen Art Deco en Art Nouveau zijn terug te zien in de entree en hal en in het interieur van de Kleine Zaal. De concertzaal is wereldberoemd vanwege de fantastische akoestiek. Aan de voorgevel zien we veel beeldhouwwerk met als thema de muziek, ontworpen door Henri Leeuw. In 2019 is de Vereniging gerestaureerd met vernieuwde backstage en artiestenfoyer.

27 TITUS BRANDSMA MEMORIAL

- ▤ Keizer Karelplein 19
- 🕒 za 10-16.30 uur | zo 11.30-16.30 uur
- 👤 Za en zo rondleidingen om 14u, 15u en 16u. Expositie met aquarellen van Aafke Holman in de kerk en bijbehorend zalen-centrum in Stijn Buysstraat 11.

Bijzonder aan het interieur zijn de muurschilderingen van Joep Nicolas in het koor en het beroemde Apostelraam van Jan Toorop. Deze voormalige St. Josephkerk is één van de weinige neoromaanse kerken in Nijmegen. Nu is hier het Titus Brandsma Memorial centrum gevestigd. Titus Brandsma is recent heilig verklaard door Paus Franciscus. 1908-1909, B.J. Claase. *Neoromaans.*

i MEER INFORMATIE
OPENMONUMENTENDAGNIJMEGEN.NL

28 THIEMELOODS

- ▤ Leemptstraat 34
- 🕒 za 13-15 uur | zo 13-15 uur
- 👤 Za en zo 13.30u lezing (1 uur) over verduurzamen van grote monumentale panden door Jan van der Veerdonk. Om 15u rondleiding met aandacht voor verduurzaming in groot monumentaal pand.

De loods is een van de weinige industriële loodsen die nog herinnert aan de tijd dat er bijna 100 productiebedrijven waren in de wijk Bottendaal. De Thiemeloods is gebouwd in 1905 als houtopslagplaats voor een houthandel. Later werd de loods papieropslagplaats bij de er tegenover gelegen drukkerij Thieme. 1905.

29 DE TWEELING

- ▤ Groenestraat 210
- 🕒 za 13-16 uur
- 👤 Diverse kinderactiviteiten

Na de geboorte van de tweeling Agnes en Reiniera schonk de trotse vader, Jonkheer Rutgers van Rozenburg, geld voor een 'goede Christelijke school'. Dit werd de Agnes en Reiniera Fröbelschool. Het pand, met invloeden van het baksteenexpressionisme, is in gebruik voor kinderopvang. 1920, F.J.G. Vingerhoets en C.N. Hoogterp.

30 ST. ANNAMOLEN

- ▤ Hatertseweg 14
- 🕒 za 10-16 uur
- 👤 Doorlopend rondleidingen door de molen en uitleg over het malen van granen op de wind en diverse kinderactiviteiten.

Deze achtkante stellingmolen, oorspronkelijk gebouwd als poldermolen bij Alpen a/d Maas, werd in 1848 naar de wijk Sint Anne in Nijmegen verhuisd. Door de storm van 1972 ernstig beschadigd. Dit was aanleiding voor restauratie en voor ombouw tot maalvaardige windkorenmolen. Later, tussen 2009 en 2011, is dit rijksmonument nogmaals gerestaureerd. Samen met de Witte Molen in de wijk Wolfskuil, zijn ze de twee overgebleven molens in de stad. In 2021 heeft de Sint-Annamolen nieuwe roeden gekregen en is een nieuwe enthousiaste molenaarsploeg gestart met malen en draaien.

31 H. ANTONIUS VAN PADUA/ ST. ANNAKERK

- 📍 Groenestraat 229
- 🕒 za 11-17 uur
- 📞 Doorlopend informatie over de kerk met aandacht voor verduurzaming zoals afkoppelen van het riool.

Het interieur van deze kerk is bont en kleurrijk, typisch voor de neogotiek. De glas-in-loodramen in het koor zijn van het Roermonds atelier Frans Nicolas en zonen. 1909-1910. A.A.J. Margry.

32 BYZANTIJNSE KAPEL

- 📍 Dobbelmanweg 3
- 🕒 za 10-17 uur | zo 13-17 uur
- 📞 Za: doorlopend rondleidingen en Oosterse liturgische zang. Za: Hou jij van kleuren? Kleur de iconen in op de kleurplaat.

In 1936 kregen de zusters van Johanna de l'Estonac een nieuwe kloosterkapel. Invloeden van het baksteenexpressionisme (Amsterdamse School) zijn zichtbaar.

33 LANDGOED GROOTSTAL

- 📍 St. Jacobsweg 15a
- 🕒 za 13.30-17 uur
- 📞 Alleen toegankelijk met rondleiding (max 25 pers.) van IVN om 13.30, 14.30 en 15.30u langs alle interessante plekken op het landgoed. Benodigde kaarten zijn te reserveren via www.landgoedgrootstal.nl.

Landgoed Grootstal is gesticht op de plek van de laatmiddeleeuwse ontginningboerderij

Groote Stal en het laatst overgebleven 'landgoed in bedrijf' van de hele Nijmeegse Ring van Arcadië. De derde generatie heeft dit familielandgoed te leen van volgende generaties en wil een goede voorouder zijn. Daarom wordt een toekomstbestendig voedsellandschap gecreëerd dat meervoudige maatschappelijke waarde genereert. De landbouwinitiatieven die u kunt bezoeken stellen de gezondheid van bodem, water, ecosysteem en mens centraal en slaan een brug naar de consument. Duurzaam verbinden heeft de toekomst!

OOST

34 HOLLANDSCH-DUIJSCH GEMAAL

- 📍 Ubbergseweg 5
- 🕒 za 11-16 uur | zo 11-16 uur
- 📞 Doorlopend rondleidingen

In opdracht van het toenmalige Waterschap Nijmegen en het Deichverband Kleve is het gemaal in 1933 gebouwd om de Ooijpolder droog te houden. De machinehal met schroefpompen gaat schuil achter een sober bakstenen gebouw met zadeldak. *Het ontwerp is van de bekende Delftse Schoolarchitect M.J. Granpré Molière, i.s.m. ingenieur R. Verloren van Themaat. De dienstwoning werd in 1942 gebouwd.*

MEER INFORMATIE
OPENMONUMENTENDAGNIJMEGEN.NL

35 EVANGELISCH- LUTHERSE KERK

- 📍 Prins Hendrikstraat 79
- 🕒 za 11-16 uur | zo 11-16 uur

Klein maar fijn is dit kerkje met veel architectonische details. Het in de kerk aanwezige orgel is het oudste orgel van Nijmegen, afkomstig uit de gesloopte kerk aan de Grotestraat. *In 1756 werd het gebouwd door de Nijmeegse orgelbouwer Matthijs van Deventer. Ca 1890, toren 1929, D. Semmelink.*

OOST

36 MARIA GEBOORTEKERK

- ▤ Berg en Dalseweg 42
- 🕒 za 12-16 uur | zo 12-16 uur
- 🕒 Start met koffie en thee. Doorlopend rondleidingen in de kerk en foto-presentatie. Het orgel wordt regelmatig bespeeld. Om 13u en 15u rondleiding op de gewelven. Na een flinke klim op de wenteltrap naar de gewelven wordt u beloond met een prachtig uitzicht over Nijmegen en omstreken. Hou je van speurtochten? Ontdek de kerk en je krijgt een kleine verrassing!

Deze kerk van de Maastrichtse architecten Kaijser heeft een interieur met bijzondere elementen zoals het marmeren hoogaltaar met koperen overhuiving van de Nijmeegse edelsmeden de gebroeders Arens. 1900-1924, J. Kaijser sr en J. Kaijser. Neogotisch.

37 R.K. BEGRAAFPLAATS DAALSEWEG

- ▤ Daalseweg 237
- 🕒 za 11-17 uur | zo 11-17 uur
- 🕒 Rondleiding om 13u en 14.30u met extra aandacht voor het thema duurzaamheid, start bij grote toegangspoort

Stadsarchitect J.J. Weve ontwierp deze ommuurde begraafplaats in de vorm van een padenkruis. Aan de met rode beuken beplante hoofdpaden staan de grafmonumenten van belangrijke Nijmeegse families als Dreesmann, Terwindt en Dobbmann en van plaatselijke kunstenaars als C.A.P. Ivens, H. en O. Leeuw en J.J. Weve zelf. 1885, J.J. Weve, neogotiek.

38 BEGRAAFPLAATS STENENKRUISSTRAAT

- ▤ Prins Bernhardstraat 16
- 🕒 za 11-17 uur | zo 11-17 uur
- 🕒 Rondleiding om 13u en 14.30u met extra aandacht voor het thema duurzaamheid

Deze eerste begraafplaats buiten de stadspoorten was groter dan tegenwoordig en kende oorspronkelijk een protestants, katholiek en Joods deel. Bekende Nijmegenaren zoals Quack, Noorduyt en In de Betouw zijn hier begraven. 1810-1811.

39 H. ANTONIUS VAN PADUAKERK

- ▤ Groesbeekseweg 94
- 🕒 za 11-17 uur

Eigenlijk is deze kerk niet helemaal af. Op de bouwtekening en ter plaatse is te zien dat de voorgevel aan de Groesbeekseweg een toren

had moeten krijgen. Deze is er nooit gekomen en in 1923 is de gevel aangepast. Binnen is een prachtig stervormig koepelgewelf te zien. De kleurrijke glas-inloodramen zijn van de kunstenaar Piet Gerrits. 1917, J.C.F. Margry, neogotisch.

40 SNIJDESKAZERNE

- ▤ Molenveldlaan 180
- 🕒 za 10.30-18 uur

Dit voormalige kazerneterrein, bekend als de Limos, is inmiddels ontwikkeld tot een stadslandgoed met woningen, maar kent ook andere functies. Op het terrein zijn nog vele sporen te vinden van de oude bestemming zoals de monumentale kazernegebouwen. In het bosgebied zijn sporen te zien van verdwenen bebouwing. 1905 en 1906 neorenaissance, 1911 rationalisme.

41 JOODSE BEGRAAFPLAATS

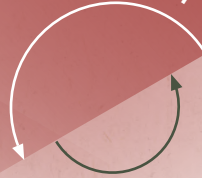
- ▤ Postweg 62
- 🕒 zo 11-17 uur
- 🕒 Doorlopend rondleidingen

De begraafplaats heeft de vorm van een trapezium en is geheel ommuurd. Aan de voorkant van de begraafplaats is rechts een beheerderswoning en links een aula. Deze laatste twee werden ontworpen door Oscar Leeuw, evenals de ommuring. Rond 1900, Oscar Leeuw.

OOST

42 DOMINICUSKERK

Prof Molkenboerstraat 7
🕒 za 10-16 uur

De oude Dominicuskerk stond in de Broerstraat, maar deze werd in de oorlog zwaar beschadigd en in 1951 gesloopt. In deze nieuwe kerk zijn de blikvangers het timpaan met zeven beelden van Jac. Maris en de glas-in-loodramen van E. Laudy. *Delftse School*.

43 HUIZE HEYENDAAL

Geert Groteplein Noord 9
🕒 za 11-15 uur
🕒 Alleen toegankelijk met rondleiding (max 15. pers). Elk half uur rondleidingen vanaf 11u, de laatste start om 14u.

De succesvolle margarinefabrikant Frans Jurgens liet dit landhuis met riant voortuin bouwen. Zowel het exterieur als het interieur stralen veel pracht uit, die de status van deze rijke industrieel moest verbeelden. Binnen plafondschilderingen, schoorsteenstukken en een glas-in-loodvenster met een familie in middeleeuwse klederdracht, mogelijk de familie Jurgens. *1912-1913, Charles Estourgie, neo-Hollandse renaissance*.

44 VILLA OUD MARIËNBOOM

Groesbeekseweg 424
🕒 za 12-16 uur | zo 12-16 uur

Deze villa werd vermoedelijk in 1822 gebouwd in opdracht van Baronesse van Neukirchen-Nievenheim. Bij een verbouwing in 1875 krijgt het pand een neoklassieke uitstraling. Ook het interieur heeft veel klassieke elementen. Het pand is nu in gebruik als begrafenis- en uitvaartcentrum.

45 MARIËNBOSCH

Groesbeekseweg 351
🕒 za 11-17 uur
🕒 Elk half uur rondleidingen door de kapel en gangen met aandacht voor de geschiedenis van het pand en verduurzaming zoals pelletketel- en zonnepaneleninstallatie. Kleine expositie over de geschiedenis van het pand.

Mariënbosch is een voormalig klooster en meisjespensionaat van de orde Jezus, Maria en Jozef (JMJ). Het is opgetrokken in donkere baksteen met veel symbolische versieringen in zandsteen. Na renovatie biedt het nu huisvesting aan ca. 350 studenten. *Charles Estourgie, 1923 en 1929 (uitbreiding)*.

46 HORTUS NIJMEGEN

Victor Westhofflaan 22
(Google maps: D'Almarasweg 22d)
🕒 zo 11-16 uur
🕒 Vrij toegankelijk. Elk uur een rondleiding door de tuinen met natuurgidsen van IVN en gidsen van de Hortus.

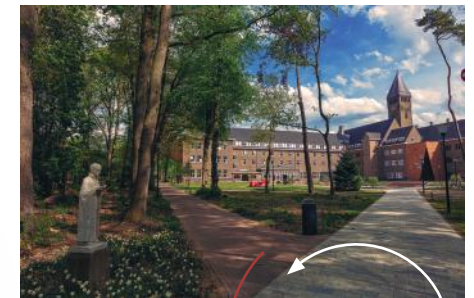

Hortus Nijmegen is al vijftig jaar de groene schatkamer van onze stad. Hortus bestaat uit de Botanische Tuin en de Theetuin.

47 BERCHMANIANUM

Houtlaan 4
🕒 za 11-15 uur
🕒 Een deel van het gebouw is toegankelijk met een looproute. Kleine expositie over Titus Brandsma.

Als studiehuis gebouwd voor de paters Jezuiten. Hier werden filosofielessen gegeven en woonden de professoren en studenten. Het gebouw vertoont invloeden van de Amsterdamse School in de deels gegolfde bakstenen voorgevel en de slanke toren. Het interieur heeft beelden en ramen met art deco invloeden. Thans in gebruik als bestuursgebouw van de Radboud Universiteit. *1927-1929. Jos en Pierre Cuypers*.

MEER INFORMATIE
[OPENMONUMENTENDAGNIJMEGEN.NL](https://openmonumentendagnijmegen.nl)

MIDDEN/ZUID

48 UNIVERSITEITS- BIBLIOTHEEK & KATHOLIEK DOCUMENTATIE CENTRUM

- Erasmuslaan 36
- za 11-15 uur
- Een aantal werken uit de Bijzondere Collecties met thema duurzaamheid wordt tentoongesteld en toegelicht door een deskundige. Presentatie over de Universiteitsbibliotheek en het Katholiek Documentatie Centrum.

De Universiteitsbibliotheek is dé schatkamer op de campus. In de kluis en in bijzondere depots is bijna vijf kilometer aan bijzonder boekenbezit te vinden. Het oudste erfgoed, zeven papyrusfragmenten, is zo'n tweeduizend jaar geleden tot stand gebracht. In de bijna honderd jaar sinds de oprichting van de universiteit zijn boeken -maar soms ook complete bibliotheken- verworven, bijvoorbeeld van kloosters en scholen. De collecties worden toegankelijk gemaakt voor studenten, onderzoekers en een breder publiek, steeds vaker digitaal.

49 AULA RADBOUD UNIVERSITEIT

- Comeniuslaan 2
- za 11-15 uur
- Presentatie om 11.30u en 13.30u

De Aula is de plek waar de belangrijkste academische plechtigheden plaatsvinden: promoties, oraties en afscheidscolleges. Het is een open gebouw met veel glas en een grote hal. Het straalt gastvrijheid uit, precies zoals bij de bouw rond 1988 de bedoeling was. De aula toont veel universitaire geschiedenis: in de senaatskamer de galerij met portretten van rectoren, in de centrale hal een plaquette met de namen van studenten, alumni en hoogleraren die omkwamen in de Tweede Wereldoorlog. De keten van de rector, waarin alle faculteiten aanwezig zijn, bevindt zich ook hier, maar die is alleen te zien bij academische plechtigheden.

NOORD

50 WARMOES HISTORISCHE TUINDERIJ LENT

- Grifdijk Noord 11
- za 11-17 uur
- Oude ambachtenmarkt met o.a. demonstraties wolspinnen, touwslaan en mandenvlechten. De pluktuin en het tuincafé zijn geopend.

In deze Historisch Tuinderij wordt groente en fruit geteeld zoals de 'warmoezeniers' vroeger ook deden. In de unieke hoogstamboomgaard zijn bijzondere en zeldzame oude rassen van fruitbomen te vinden. In het museum zijn o.a. werktuigen van de voormalige Lentse warmoezeniers.

51 STROWIJK IEWAN

- Laauwikstraat 108
- zo 12-15 uur
- Alleen toegankelijk met rondleiding (max 25 pers). Rondleiding om 12u en 14u (1 uur) over duurzaam en gemeenschappelijk wonen. Benodigde kaarten vooraf reserveren via info@dekleinewiel.nl

In Lent (Nijmegen Noord) vind je het grootste strogebouw van Nederland. Dit complex van 24 sociale huurwoningen is opgetrokken uit stro, leem en hout. Het toont dat duurzaam bouwen niet alleen mogelijk is voor hoge inkomens. Tijdens de rondleiding hoor je hoe het pand gebouwd is en hoe het is om daar te wonen. Te jong om monument te zijn maar wijs genoeg om mensen te inspireren die interesse hebben in duurzaam en/of gemeenschappelijk te leven. 2015 ORIO Architecten. Organische en ecologische architectuur.

MEER INFORMATIE
OPENMONUMENTENDAGNIJMEGEN.NL

ACTIVITEITEN

ZA 10 SEPTEMBER

Vanaf 10.00 uur:

- De Witte Molen: uitleg molenaar (25)
- Titus Brandsma Memorial: expo (27)
- St. Annamolen: **R** (30)
- Byzantijnse Kapel: **R** en lithurgische zang (32)

10.30 uur:

- Stevenskerk: lezing (12)

Vanaf 10.30 uur:

- Cellenbroederenhuis **R** (2)

11.00 uur:

- Stadhuis: **R** (1)
- RAN: **R** (7)

Vanaf 11.00 uur:

- Huis vd Nijmeegse Gesch: **R** (6)
- RAN: expo (7)
- Het Landhoofd: **R** (9)
- St. Jacobskapel: verhalen (10)
- Begraafplaats Witte Kerkje Neerbosch: **R** (22)
- Woning en buurt Jerusalem: **R** (24)
- Holl-Duitsch gemaal: **R** (34)
- Huize Heyendaal: **R** (43)
- Mariënbosch: **R** expo (45)
- Berchmanianum: expo (47)
- Universiteitsbibliotheek & KDC: expo (48)
- Warmoes Lent: ambachtenmarkt (50)

11.30 uur:

- RAN: uitleg expo (7)
- RU Aula: presentatie (49)

12.00 uur:

- Stadhuis: **R** (1)
- Vanaf 12.00 uur:
- St. Nicolaaskapel: festival, ambachtenmarkt (3)
- Vm. Latijnse School: **R** (13)
- Maria Geboortekerk: **R**, expo, orgelmuziek (36)

Uitleg over de activiteiten met alle tijden vindt u in de beschrijving van de monumenten in dit programmaboekje.

R = rondleiding

R = rondleiding, vooraf reserveren!

13.00 uur:

- Stadhuis: **R** (1)
- RAN: lezing (7)
- Maria Geboortekerk: **R** (36)
- Begraafpl. Daalseweg: **R** (37)
- Begraafpl. Stenenkuisstr: **R** (38)

13.30 uur:

- Thiemeloods: lezing (28)
- Landgoed Grootstal: **R** (33)
- RU Aula: presentatie (49)

14.00 uur:

- T. Brandsma Memorial: **R** (27)
- Stevenskerk: lezing (12)

14.30 uur:

- RAN: uitleg expo (7)
- Landgoed Grootstal: **R** (33)
- Begraafpl. Daalseweg: **R** (37)
- Begraafpl. Stenenkuisstr: **R** (38)

15.00 uur:

- Stadhuis: **R** (1)
- T. Brandsma Memorial: **R** (27)
- Thiemeloods: **R** (28)
- Maria Geboortekerk: **R** (36)

15.30 uur:

- Landgoed Grootstal: **R** (33)

16.00 uur:

- Stadhuis: **R** (1)
- T. Brandsma Memorial: **R** (27)

ZO 11 SEPTEMBER

Vanaf 10.00 uur:

- Weezenkerkhof Neerbosch: **R** (21)

11.00 uur:

- Stadhuis: **R** (1)
- NYMA: **R** (18)
- De Vereeniging: **R** (26)

Vanaf 11.00 uur:

- Huis vd Nijmeegse Gesch: **R** (6)
- Het Landhoofd: **R** (9)
- Chirurgijnskamer: **R** (14)
- Synagoge: **R** (15)
- Brouwershuis: **R** (16)
- De Vasim: **R** (19)
- Holl-Duitsch gemaal: **R** (34)
- Joodse Begraafpl: **R** (41)
- Hortus Nijmegen: **R** (46)

11.30 uur:

- NYMA: **R** (18)
- Vanaf 11.30 uur:
- T. Brandsma Memorial: expo (27)

12.00 uur:

- Stadhuis: **R** (1)
- De Vereeniging: **R** (26)
- Strowijk Iewan: **R** (51)

Vanaf 12.00 uur:

- St. Nicolaaskapel: festival, ambachtenmarkt (3)
- Van 't Lindenhoutmuseum: **R** (20)
- Maria Geboortekerk: **R**, expo, orgelmuziek (36)

12.30 uur:

- NYMA: **R** (18)

13.00 uur:

- Stadhuis: **R** (1)
- NYMA: **R** (18)
- Maria Geboortekerk: **R** (36)
- Begraafpl. Daalseweg: **R** (37)
- Begraafpl. Stenenkuisstr: **R** (38)

13.30 uur:

- Thiemeloods: lezing (28)

14.00 uur:

- De Vereeniging: **R** (26)
- T. Brandsma Memorial: **R** (27)
- Strowijk Iewan: **R** (51)

14.30 uur:

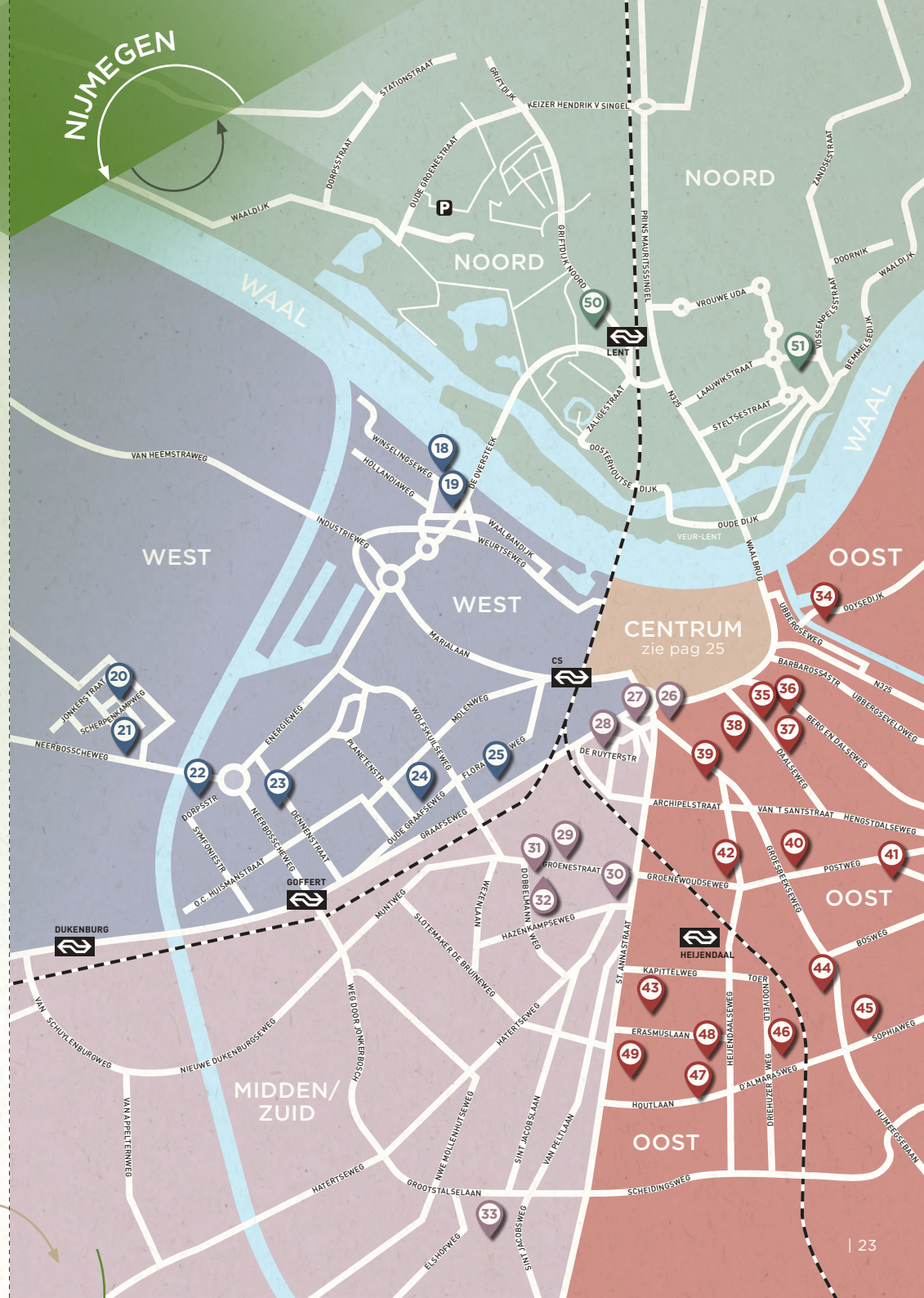
- Begraafpl. Daalseweg: **R** (37)
- Begraafpl. Stenenkuisstr: **R** (38)

15.00 uur:

- Stadhuis: **R** (1)
- De Vereeniging: **R** (26)
- T. Brandsma Memorial: **R** (27)
- Thiemeloods: **R** (28)
- Maria Geboortekerk: **R** (36)

16.00 uur:

- Stadhuis: **R** (1)
- T. Brandsma Memorial: **R** (27)

Ook dit jaar biedt Nijmegen een gevarieerd kinderprogramma voor het hele gezin! Je herkent de kinderactiviteiten in het programmaboekje aan het oranje logo hiernaast.

- 1** **STADHUIS**
za en zo 14 uur: Speciaal voor kinderen is er een kinderrondleiding om 14 uur.
- 3** **ST. NICOLAASKAPEL**
za en zo 12-16 uur: Knok een vrolijk potje mee als kleine strijder op het Gebroeders van Lymborchfestival in het Valkhofpark.
- 5** **'T HOOGSTRAATJE**
za en zo 12-17 uur: Wie heeft er vroeger in dit stadskasteel gewoond? En hoe zag het kasteel er toen uit? Kom het ontdekken. Voor de jonge kinderen zijn er leuke kleurplaten.
- 7** **REGIONAAL ARCHIEF NIJMEGEN (RAN)**
za 11-16.30 uur: Wil je weten hoe je papier maakt? Kom naar het restauratie-atelier, daar leer je papier scheppen.
- 11** **STEVENSTOREN**
za en zo 11-17 uur: Weet jij hoeveel treden de toren heeft? Beklim hem zelf en je wordt beloond met een prachtig uitzicht over Nijmegen!

- 20** **VAN 'T LINDENHOUT-MUSEUM**
zo 12-17 uur: Doe mee met de ontdekkingsspeurtocht en verschillende spelletjes.
- 25** **DE WITTE MOLEN**
za 10-16 uur: Weet je hoe je de lekkerste pizza bakt? Helemaal zelf, met zelf gemalen meel, lekker versieren en dan hup in de houtoven! Dat wordt smullen!
- 29** **DE TWEELING**
za 13-16 uur: Diverse kinderactiviteiten
- 30** **ST. ANNAMOLEN**
za 10-16 uur: Diverse kinderactiviteiten
- 32** **BYZANTIJNSE KAPEL**
za 10-17 uur: Hou jij van kleuren? Kleur de iconen in op de kleurplaat.
- 36** **MARIA GEBOORTEKERK**
za en zo 12-16 uur: Ga op speurtocht door de kerk en je krijgt een kleine verrassing!
- 50** **WARMOES HISTORISCHE TUINDERIJ LENT**
za 11-17 uur: Kijk hoe wol en springtouw gemaakt worden en probeer het zelf ook eens. Je kunt ook bessen plukken in de pluktuin. Eet smakelijk!

CENTRUM	WEST	MIDDEN/ZUID	OOST
1 Stadhuis (i) (za) (zo)	18 NYMA (zo)	29 De Tweeling (za)	39 H. Antonius van Paduakerk (za)
2 Cellenbroederenhuis (za)	19 De Vasim (zo)	30 St. Annamolen (za)	40 Snijderskazerne (za)
3 St. Nicolaaskapel (za) (zo)	20 Van 't Lindenhout-museum (zo)	31 H. Antonius van Padua/St. Annakerk (za)	41 Joodse Begraafpl. (zo)
4 Valkhofbunker (za) (zo)	21 Weezenkerkhof Neerbosch (zo)	32 Byzantijnse Kapel (za) (zo)	42 Dominicuskerk (za)
5 't Hoogstraatje (za) (zo)	22 Begraafplaats Witte Kerkje Neerbosch (za)	33 Landgoed Grootstal (za)	43 Huize Heyendaal (za)
6 Huis van de Nijmeegse Geschiedenis (za) (zo)	23 St. Antonius Abt kerk (za)		44 Villa Oud Mariënboom (za) (zo)
7 Regionaal Archief Nijmegen (RAN) (za)	24 Woning en buurt Jerusalem (za)	OOST	45 Mariënbosch (za)
8 Petrus Canisiuskerk (za) (zo)	25 De Witte Molen (za)	34 Hollandsch-Duitsch gemaal (za) (zo)	46 Hortus Nijmegen (zo)
9 Het Landhoofd (za) (zo)		35 Evangelisch-Lutherse Kerk (za) (zo)	47 Berchmanianum (za)
10 St. Jacobskapel (za) (zo)	MIDDEN/ZUID	36 Maria Geboortekerk (za) (zo)	48 Universiteitsbibliotheek & KDC (za)
11 Stevenstoren (za) (zo)	26 Concertgebouw De Vereniging (zo)	37 R.K. Begraafplaats Daalseweg (za) (zo)	49 Aula Radboud Universiteit (za)
12 Stevenskerk (za)	27 Titus Brandsma Memorial (za) (zo)	38 Begraafplaats Stenenkruisstraat (za) (zo)	
13 Vm. Latijnse School (za)	28 Thiemeloods (za) (zo)		NOORD
14 Chirurぎjnskamer (zo)			50 Warmoes Historische Tuinderij Lent (za)
15 Synagoge (zo)			51 Strowijk Iewan (zo)
16 Brouwershuis (zo)			
17 Besiendershuis (za) (zo)			

Open Monumentendag Nijmegen

10 & 11
september
2022

INFORMATIE TIJDENS DE OMD

Stadhuis, Korte Nieuwstraat 6
zaterdag en zondag 11 - 17 uur

MEER INFO

www.openmonumentendagnijmegen.nl
www.openmonumentendag.nl
www.facebook.com/openmonumentendagnijmegen

Dit boekje is een uitgave van de gemeente Nijmegen, afdeling Stadsontwikkeling

TEKST EN REDACTIE

Monique Zoon, Sarina Wagener

FOTO'S

Gemeente Nijmegen, Karsten Russ (11), A.M. Jansen (21), P. van Schaijk (22), De Vereniging (26), Niek Michel (51), RU (47-48-49), Thomas Mayer en 'Eek en Dekkers' (cover)

GRAFISCH ONTWERP

Kukel ontwerpt, Nijmegen

DRUK

De Bondt, Barendrecht

ORGANISATIE

Comité Open Monumentendag
Nijmegen

Augustus 2022

Het is mogelijk dat door omstandigheden het programma is aangepast. Informatie hierover bij de informatiepunten en www.openmonumentendag-nijmegen.nl

Het betreden van monumenten en deelname aan activiteiten op de Open Monumentendag gebeurt op eigen risico. De organisatie van de Open Monumentendag en de eigenaren/beheerders van de monumenten zijn niet aansprakelijk voor eventuele schade.

VRIENDEN
LOTERIJ

Open
MONUMENTENDAG

Nijmegen

